

Laatuseloste: Tavaroiden tuonti, vienti ja kauppatase maanosittain, maaryhmittäin ja maittain

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tuontia ja vientiä alueellisesti kuvaavasta tilastosta käyvät kuukausittain ilmi Suomen tuonnin, viennin ja kauppataseen arvot koko kaupan tasolla sekä myös maanosittain, maaryhmittäin ja maittain.

Tästä tilastosta saadaan taloudellista analyysia varten luotettava kuva ulkomaankaupan tuoreimmasta kehityksestä alueellisesti. Tilasto on tärkeä väline sekä julkisen että yksityisen sektorin päätöksentekijöille, suunnittelijoille ja tutkijoille niin kansallisella tasolla kuin EU:n ja useiden kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Sisäkaupan eli EU:n jäsenmaiden välisen kaupan tiedot kerätään Intrastat-järjestelmällä tiedonantovelvollisilta toimijoilta. Ulkokaupan eli EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävän kaupan tilastotiedot saadaan tullausjärjestelmästä.

Tavaroiden tilastointi perustuu EU:n yhdistettyyn tavaranimikkeistöön (Combined Nomenclature, CN). Vienti tilastoidaan määrämittain FOB-arvon ("free on board") mukaan ja tuonti alkuperämittain CIF-arvon ("cost, insurance and freight") mukaan. Alkuperämaaksi katsotaan maa, jossa tavara on valmistettu tai jossa viimeisin taloudellisesti merkittävä osa valmistusta on tapahtunut. Tavarankakkaamista ei pidetä valmistuksena. Viennin määrämaaksi katsotaan vientiajankohtana viimeisin tiedossa oleva maa, jonne tavara on tarkoitus viedä Suomesta joko suoraan tai toisen maan kautta.

1.3 Lait ja asetukset

Ulkomaankauppatilasto perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön sekä Suomen kansalliseen tilastolakiin (280/04) ja tullilakiin (1466/94). EU:n lainsäädännössä tilastointia ohjaavat sisäkaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 638/2004), ulkokaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 1172/95) sekä näiden täytäntöönpanoa koskevat soveltamissäännökset.

Maaluokitus perustuu komission asetukseen (EY, 1833/2006) yhteisön ulkokaupan ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maaluokituksista. Maakoodit ovat Kansainvälisen standardoimisjärjestön standardin ISO/DIS 3166 mukaisia koodeja.

2. Menetelmäkuvaus

Tiedot Suomen käymästä kaupasta muiden EU-maiden kanssa kerätään yritysten antamista tilastoilmoituksista sisäkaupan Intrastat-järjestelmällä. Siinä tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain tarvittavat tilastotiedot sisäkaupastaan Tullille. Tiedot Suomen ja kolmansien maiden välisestä tavarakaupasta saadaan tullilmoituksista, jotka on annettava jokaisesta tuonti- ja vientilähetyksestä. Suomen ulkomaankauppatilaston laadinnassa sisä- ja ulkokaupan tiedot yhdistetään.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kuukausittain julkaistavat tilastot ovat ennakkollisia. Luvut muuttuvat perusaineiston täydentyessä ja aineistoa edelleen tarkastettaessa. Kuukausittaisiin lukuihin arvioidaan mm. puuttuvien tilastoilmoitusten osuus ja alle kynnyksarvon jääneiden yritysten osuus. Kukin EU:n jäsenmaa määrittelee kynnyksarvon eli tilastointirajan kalenterivuositteittain yritysten vuosituonnin ja -viennin arvon perusteella.

Pääsääntöisesti kaikki Suomesta vietävät ja Suomeen tuotavat tavarat tilastoidaan. Tilastoinnin edellytyksenä on, että tavara fyysisesti saapuu maahan tai lähtee maasta. Poikkeuksena ovat kuitenkin laivat ja lentokoneet, jotka tilastoidaan omistussuhteen muututtua. Tilastojen ulkopuolelle jäävät mm. kauttakuljetukset sekä sellaiset taloustoimet, joilla ei ole merkittävää kaupallista arvoa. Lisäksi pienimmät yritykset on vapautettu

sisäkaupan tilastojen ilmoittamisvelvollisuudesta. Palvelujen ulkomaankauppa jää myös tämän tilaston ulkopuolelle.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuukausittain julkaistaville tilastoille ilmoitetaan tarkka julkaisuhetki noin vuodeksi kerrallaan. Julkaisuaikataulua pidetään yllä Tullihallituksen Internet-sivuilla. Tilastot julkaistaan yhdeksän viikon kuluessa tilastointikuukauden päättymisestä lukien.

Tilastot tarkentuvat seuraavien kuukausitilastojen tuottamisen yhteydessä. Kunkin kalenterivuoden tiedot vahvistetaan seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys / selkeys

Keskeiset tiedot kuukausitilastoista julkaistaan Tullihallituksen Internet-sivuilla ennalta ilmoitettuina julkaisuhetkinä.

Tarkempia tietoja kuukausitilastoista ja kaikista muistakin ulkomaankauppatilastoista saa Tullin Internet-sivuilta kohdasta Ulkomaankauppatilastot. Sivuilta löytyvät mm. ulkomaankauppatilastojen tilastointiperiaatteet sekä kaikki Tullihallituksen julkaisemat katsaukset Suomen ulkomaankauppaan. Yksityiskohtaiset tilastotiedot löytyvät myös maksuttomasta Uljas-tietokannasta.

Lisätietoja on saatavissa myös Tilastopalvelusta:

- puhelin: vaihe (09) 6141 tai tilastopalvelu suoraan 020 690 603
- sähköposti: tilastot[at]tulli.fi (korvaa [at] osoitteessa @-merkillä)
- Internet: www.tulli.fi
- Uljas-tilastotietokanta: uljas.tulli.fi

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tietoja tavaroiden koko tuonnista ja viennistä on vuodesta 1856 lähtien. Sähköisessä muodossa tietoja on Uljas-tietokannassa vuodesta 1970 lähtien. Tätä vanhemmat tiedot löytyvät paperi- tai mikrokorttimuodossa Tilastopalvelun lukusalista tai arkistoista.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

Kuukausitilastot tarkentuvat kuukausittain uusien kuukausitilastojen julkaisemisen yhteydessä.

Ulkomaankauppatilastojen lisäksi tilastotietoja ulkomaankaupasta voi saada Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidosta sekä Suomen Pankin maksutasetilastosta.

Tilastopalvelun lukusalissa on käytettävissä myös muiden maiden ulkomaankauppatilastoja.

Tilastotietoja EU:n jäsenmaiden käymästä ulkomaankaupasta löytyy Eurostatin julkaisuista, Internet-sivuilta ja sen tietokannasta Easy Comext. Tietokantaa voi käyttää Internetin kautta ja se on käyttäjille maksuton.

YK:n kokoamat ulkomaankauppatilastot (Comtrade-tietokanta) ovat maksutta käytettävissä YK:n Internet-sivuilla.

EU:n jäsenvaltioiden ja niiden tärkeimpien kauppakumppaneiden käyttämät erilaiset käsitteet ja määritelmät vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen.